

Народна банка Србије

БАНКАРСКИ СЕКТОР У СРБИЈИ

Извештај за трећи квартал 2007. године

Новембар 2007. године

САДРЖАЈ

I. БАНКАРСКИ СЕКТОР У ТРЕЋЕМ КВАРТАЛУ 2007. ГОДИНЕ	3
СТРУКТУРА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА У СРБИЈИ НА ДАН 30. СЕПТЕМБРА 2007. ГОДИНЕ	3
Број банака.....	3
Организациона мрежа банака	3
Број запослених у банкарском сектору.....	3
Власничка структура банака.....	4
Тржишно учешће	4
БИЛАНС СТАЊА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	4
КРЕДИТНА АКТИВНОСТ	6
ДЕПОЗИТНА АКТИВНОСТ	7
КРЕДИТНА ЗАДУЖЕНОСТ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА У ИНОСТРАНСТВУ	8
РИЗИЦИ У БАНКАРСКОМ СЕКТОРУ	8
1. Квалитет aktive	8
1.1. Квалитет билансне и ванбилансне aktive	8
1.2. Проблематични кредити (non performing loans)	9
2. Ризик ликвидности.....	10
3. Девизни ризик	10
АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	11
ПОКАЗАТЕЉИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА.....	11
ПОКАЗАТЕЉИ ПРОДУКТИВНОСТИ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА.....	12
АГРЕГАТНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРИХОДИМА И РАСХОДИМА.....	12
II. РЕГУЛАТОРНА АКТИВНОСТ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ	14

I. Банкарски сектор у трећем кварталу 2007. године

Структура банкарског сектора у Србији на дан 30. септембра 2007. године

Број банака

Током трећег квартала 2007. године у Србији је пословао исти број банака као и претходног квартала, односно једна банка мање него крајем 2006. године (услед припајања две банке трећој и формирања једне нове банке трансформацијом друге финансијске организације).

	31.12.2005.	31.12.2006.	30.09.2007.
Број банака	40	37	36

Организациона мрежа банака

Организациона мрежа свих банака крајем септембра 2007. године укључивала је укупно 2.331 пословну јединицу, филијалу, експозитуру и шалтер, или њих 81 више него на крају другог квартала исте године. Ширењу организационе мреже банака у трећем кварталу највише су допринеле Raiffeisen банка а.д. Београд, са 13, и Cреду банка а.д. Крагујевац, са 11 нових организационих јединица, док су две банке смањиле организациону мрежу (Meridian bank а.д. Нови Сад – за пет и ОТП банка Србија а.д. Нови Сад – за две).

Опис	31.12.2005.	31.12.2006.	30.09.2007.
Број пословних јединица	114	82	89
Број филијала	327	413	464
Број експозитура	1.162	1.387	1.490
Број шалтера	264	276	288
Укупно	1.867	2.158	2.331

Број запослених у банкарском сектору

У домаћем банкарском систему било је укупно 29.727 запослених, за 452 више него на крају претходног квартала.

Број запослених је био непромењен код једне банке, код девет банака је смањен (највише код Meridian bank а.д. Нови Сад – 66), док је код 26 банака повећан (највише код ProCredit Banke а.д. Београд, 118, и Raiffeisen банке а.д. Београд, 79).

Власничка структура банака

На крају септембра 2007. године власничка структура банака је била следећа:

- 22 банке у већинском власништву страних акционара,
- 6 банака у већинском власништву домаћих физичких и правних лица, и
- 8 банака у већинском власништву Републике Србије.¹

Тржишно учешће

Тржишно учешће банака груписаних према величини билансне суме приказано је следећим прегледом:

Билансна сума у млрд дин.	31.12.2005.			31.12.2006.			30.09.2007.		
	Број банака	у млн дин.	% учешћа	Број банака	у млн дин.	% учешћа	Број банака	у млн дин.	% учешћа
преко 100	1	119.423	15,4	4	483.575	41,3	4	550.244	38,8
50–100	3	225.073	29,0	3	183.698	15,7	6	383.626	27,0
10–50	17	326.953	42,2	15	405.223	34,7	16	423.853	29,8
до 10	19	103.964	13,4	15	96.775	8,3	10	62.696	4,4
Укупно	40	775.413	100,0	37	1.169.271	100,0	36	1.420.419	100,0

Пет банака са највећом билансном сумом на крају септембра 2007. учествовало је са 44,1%, односно десет са 65,7% у укупној билансној суми банкарског сектора. ННI концентрације билансне суме је износио 569 и смањен је у односу на прошли квартал (592).

Истовремено, у билансној суми банкарског сектора на банке у већинском власништву страних лица односила се 1.091 милијарда динара, или 76,8%, на банке у већинском власништву Републике Србије 210 милијарди динара, или 14,8%, а на банке с претежно приватним власништвом 119 милијарди динара, или 8,4%.

Биланс стања банкарског сектора²

Билансна сума банкарског сектора на дан 30. септембра је износила 1.420,4 милијарде динара и већа је за 43 милијарде динара, или 3%, у односу на претходни квартал.

Највећи део билансне активе банака (53,5%) представљају потраживања по кредитима и пласманима (пласмани банкама у земљи, пласмани комитентима и потраживања за камату и накнаду), а затим следе депозити код Народне банке Србије и хартије од вредности које се могу рефинансирати код Народне банке Србије (32,8%)³. Готовина и готовински еквиваленти чине 5,6% билансне активе банкарског сектора.

¹ Банке у којима је РС већински или појединачно, посредно или непосредно, највећи акционар.

² Позиције биланса стања изведене су на основу збирног КЊБИФО за банкарски сектор по завршном рачуну за 2005. и 2006. годину и на дан 30. септембра. За потребе анализе и из разлога упоредивости података, позиције биланса стања за 31. децембар 2005. приказане су у складу с новим билансним шемама.

³ Раст ове позиције у 2006. последица је прекњижавања (у складу с новим билансним шемама) пласмана НБС по репо трансакцијама (144,9 млрд дин.) с позиције пласмани банкама на депозите код централне банке.

Банкарски сектор у Србији - Извештај за трећи квартал 2007. године

У милионима динара

	31. 12. 2005.		31. 12. 2006.		30. 09. 2007.		Индекс раста III/II квартал 2007.	Индекс раста 9 месеци 2007.	Индекс раста за 2006.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %			
АКТИВА									
Готовина и готовински еквиваленти	72.781	9,4	77.815	6,7	79.104	5,6	65	102	107
Депозити код централне банке и хартије од вредн. које се могу рефинансирати код централне банке	150.827	19,5	406.735	34,8	466.422	32,9	110	114	270
Потраживања за камату и накнаду	3.197	0,4	4.347	0,4	5.958	0,4	108	137	136
Пласмани банкама у земљи	33.206	4,3	32.415	2,8	55.767	3,9	94	172	98
Пласмани комитентима	426.528	55,0	545.059	46,6	699.137	49,2	107	128	128
Хартије од вредности и други пласмани којима се тргује	9.875	1,3	8.584	0,7	10.336	0,7	98	120	87
Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа	8.467	1,1	6.948	0,6	10.361	0,7	107	149	82
Учешћа у капиталу и остале хартије од вредности расположиве за продају	10.494	1,4	15.284	1,3	10.100	0,7	97	66	146
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља*			394	0,0	163	0,0	47	41	
Потраживања за више плаћен порез на добитак*			253	0,0	1.135	0,1	127	431	
Гудвил**				0,0		0,0			
Нематеријална улагања	4.287	0,5	5.907	0,5	6.446	0,5	102	109	138
Инвестиционе некретнине***	806	0,1	4.266	0,4	4.158	0,3	97	97	529
Основна средства	40.579	5,2	47.038	4,0	51.413	3,6	101	109	116
Остала средства и активна временска разграничења	12.844	1,6	11.748	1,0	17.528	1,2	103	149	91
Одложена пореска средства	1.522	0,2	2.478	0,2	2.391	0,2	97	96	163
Губитак изнад износа капитала		0,0		0,0		0,0			
УКУПНО	775.413	100,0	1.169.271	100,0	1.420.419	100,0	103	121	151
ПАСИВА									
Обавезе према банкама у земљи	35.803	4,6	63.352	5,4	95.290	6,7	72	150	177
Обавезе према комитентима	580.715	74,9	817.704	69,9	938.496	66,1	109	114	141
Обавезе за камате и накнаде	936	0,1	980	0,1	1.763	0,1	170	179	105
Обавезе по основу хартија од вредности	7	0,0	10	0,0	12	0,0	300	120	143
Обавезе из добитка	201	0,0	196	0,0	233	0,0	82	118	98
Обавезе по основу текућег пореза на добитак			525	0,0	159	0,0	3.180	30	
Обавезе по основу сталних средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља			0	0,0	0	0,0			
Остале обавезе из пословања	7.277	0,9	8.630	0,7	8.321	0,6	17	96	119
Резервисања	7.320	0,9	9.376	0,8	10.800	0,8	114	115	128
Остале обавезе и пасивна временска разграничења****	16.973	2,2	51.511	4,4	75.218	5,3	114	146	303
Одложене пореске обавезе	368	0,0	699	0,1	686	0,0	98	98	190
ОБАВЕЗЕ	649.600	83,8	952.983	81,5	1.130.978	79,6	101	118	147
Капитал	125.813	16,2	216.288	18,5	289.441	20,4	111	133	172
акцијски и остали капитал****	106.984	13,8	182.562	15,6	241.320	17,0	113	132	171
резерве	19.168	2,5	30.464	2,6	42.584	3,0	100	139	159
акумулирана добит/губитак	-339	0,0	3.262	0,3	5.537	0,4	149	169	-
УКУПНО	775.413	100,0	1.169.271	100,0	1.420.419	100,0	103	121	151
ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ	726.007		1.163.308		1.531.128		106	131	160

*Нове позиције.

** До 31. 12. 2006. године позиција у саставу нематеријалних улагања.

*** До 31. 12. 2006. године позиција у саставу основних средстава.

**** До 31. 12. 2006. позиција остали "капитал" – ванпословно, приказивана је у оквиру ставке остале обавезе и пасивна временска разграничења. С обзиром на то да је, по новим билансним шемама, предвиђено да се поменута позиција приказује у оквиру ставке акцијски и остали капитал, због потребе анализе извршено је прекњижавање и за стање на дан 31. 12. 2005. године.

У пасиви биланса стања банкарског сектора 79,6% чине позајмљени извори финансирања, а 20,4% капитал или сопствени извори финансирања. Највећи део позајмљених извора чини депозитни потенцијал, 59,4% укупне пасиве.

Капитал банака достигао је 289 милијарди динара (у односу на крај 2006. увећан је 33,8%, а током трећег квартала 2007. за 11,1%). У оквиру капитала, акцијски и остали капитал износи 241 милијарду динара, за 12,6% више него крајем претходног квартала.

Ванбилансне позиције банака достигле су износ од 1.531 милијарду динара и у односу на други квартал 2007. су увећане за 100 милијарди динара. Највећа појединачна ванбилансна ставка је остала ванбилансна актива⁴, која чини 50,8% свих ванбилансних ставки. Друга по величини ванбилансна ставка су потраживања по обвезницама депоноване девизне штедње и она чини 15,8% укупних ванбилансних ставки.

Кредитна активност

Преглед структуре пласмана банака и њеног кретања дат је у следећој табели:

У милионима динара

Сектор	31. 12. 2005.		31.12. 2006.		30.09. 2007.		Индекс раста III/II квартал 2007.	Индекс раста 9 месеци 2007.	Индекс раста за 2006.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %			
ПРИВРЕДА	281.855	64,8	322.972	59,2	402.256	57,2	105	125	115
СТАНОВНИШТВО	124.651	28,7	195.873	35,9	282.440	40,2	112	144	157
За стамбену изградњу	23.289	5,4	47.334	8,7	74.934	10,7	119	158	203
ЈАВНИ СЕКТОР	23.812	5,5	21.644	4,0	13.580	1,9	98	63	91
СЦГ	981	0,2	220	0,0	43	0,0	21	20	22
Република Србија	20.683	4,8	16.693	3,1	7.447	1,1	89	45	81
Локална самоупр.	2.148	0,5	4.731	0,9	6.090	0,9	116	129	220
ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	444	0,1	756	0,1	814	0,1	62	108	170
НЕПРОФИТНЕ ИНСТИТ.	3.765	0,9	4.236	0,8	4.005	0,6	101	95	112
УКУПНО	434.527	100,0	545.481	100,0	703.095	100,0	107	129	125

Раст кредитне активности банака је износио 48,3 милијарде динара, или 7,4%. У односу на стање крајем 2006. године, кредити су порасли за 157,6 милијарди динара, или 28,9%.

У секторској структури доминирају пласмани привреди (57,2%) и становништву (40,2%). Релативно (12,4%) и апсолутно (31,2 млрд дин.) највећи раст је имало кредитирање становништва, тако да се учешће овог сектора у укупној кредитној активности повећало са 38,4% на 40,2%. У 2007. години раст овог сектора је износио 86,6 милијарди динара, или 44,2%.

Пет банака са највише одобрених кредита учествује са 43,6%, односно десет банака са 65,8% у укупној кредитној активности банкарског сектора. ННІ индекс концентрације кредита износи 559.

⁴ Примљене гаранције и друга јемства, средства из депо послова и остала ванбилансна актива.

Депозитна активност

Преглед секторске структуре депозита и њеног кретања дат је у следећој табели:

У милионима динара

Сектор	31.12.2005.			31.12.2006.			30.09.2007.			Индекс раста III/II квартал 2007.	Индекс раста 9 месеци 2007.	Индекс раста за 2006.
	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно			
Укупни депозити	142.211	342.472	484.683	227.382	438.908	666.290	283.342	560.870	844.212	108	126	137
Банке	7.315	64.964	72.279	25.102	73.122	98.224	32.431	83.830	116.261	82	118	136
Јавна предузећа	18.468	13.058	31.526	24.619	9.402	34.021	26.077	8.737	34.814	133	102	108
Друга предузећа	65.934	53.928	119.862	105.344	72.489	177.833	128.791	101.055	229.846	118	129	148
Јавни сектор	14.082	946	15.028	21.103	723	21.826	34.106	708	34.814	117	159	145
СЦГ	284	401	685	226	32	258	43	0	43	11	16	38
РС	2.370	506	2.876	6.778	682	7.460	19.281	673	19.954	129	267	259
Лок. самоупр.	11.428	39	11.467	14.099	9	14.108	14.781	36	14.817	107	105	123
Остали комитенти	9.193	3.324	12.517	11.507	2.362	13.869	13.690	3.758	17.448	123	125	111
Страна правна и физичка лица	1.578	16.334	17.912	2.736	19.639	22.375	2.681	26.558	29.239	114	130	125
Становништво	22.268	190.025	212.293	33.523	260.746	294.269	42.269	336.059	378.328	109	128	139
Остало	3.372	-107	3.265	3.448	425	3.873	3.296	283	3.579	92	92	122

Највећи проценат депозита чине депозити становништва (44,8%), затим депозити предузећа (31,3%) и депозити банака (13,8%).

Девизни депозити чине 66,4%, а динарски 33,6% укупних депозита. Доминирају, по први пут, краткорочно орочени депозити (46,3%), а затим депозити по виђењу (45,6%).

Раст укупног депозитног потенцијала у трећем кварталу је износио 61,8 милијарди динара, или 7,9%, и у целини се односи на девизне депозите (који су увећани за 12,4%).

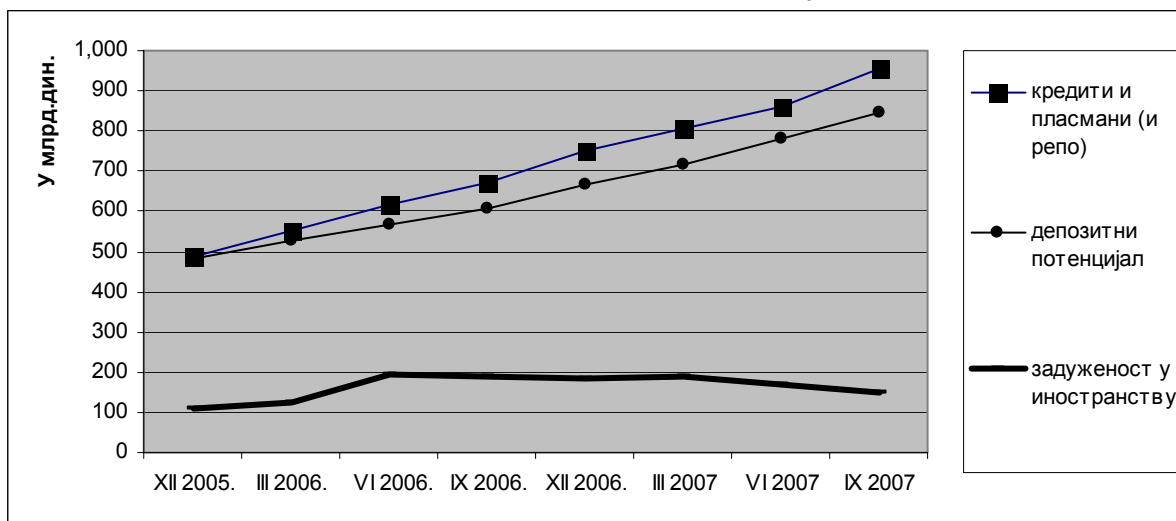
Посматрано по секторима, највише су порасли депозити предузећа – за 43,9 милијарди динара, или 19,9%, и становништва – 32,2 милијарде динара, или 9,3%.

Пет банака са највише прикупљених депозита учествовало је са 46,7%, односно десет банака са 67,5% у укупним депозитима банкарског сектора. ННІ индекс концентрације депозита је износио 628 (за 6 јединица мање у односу на прошли квартал), тако да је степен концентрације исказао благи пад.

Кредитна задуженост банкарског сектора у иностранству

Укупно кредитно задужење банкарског сектора у иностранству (кредити добијени од страних банака и страних правних и физичких лица) износи 149,2 милијарде динара. Задужење је у целини у страној валути, 33% се односи на правна и физичка лица, а 67% на банке и 95,5% је с роком доспећа преко једне године. Током трећег квартала кредити банака у иностранству су смањени за 19,0 милијарди динара (11,3%), као и њихово учешће у укупној билансној пасиви банкарског сектора са 12,2% (30. јуна 2007) на 10,5%.

График 1: Кредити*, депозити и кредитна задуженост банака

* Са репо пласманима НБС.

Ризици у банкарском сектору

1. Кредитни ризик

1.1. Квалитет билансне и ванбилансне активе

Народна банка Србије је, својом Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки, прописала да банке, ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене, своја укупна потраживања, која носе кредитни ризик, квартално, зависно од процене њиховог степена наплативости и процене финансијског стања дужника, класификују у пет категорија. То значи да банке класификују део потраживања који представља тзв. ризичну билансну и ванбилансну активу (у даљем тексту БА и ВА), тј. не само кредите него и друге ставке билансне активе, као и одређене ванбилансне ставке дефинисане поменутом одлуком.

Квалитет активе банкарског сектора, дефинисане на горе поменути начин, на дан 30. септембра дат је у следећој табели.

У милионима динара					
		На дан	А+Б	В + Г + Д	УКУПНО
Укупно БА и ВА	1	30.09.07.			3.062.654
Бруто ризична актива	2	30.09.07.	874.624	376.765	1.251.389
Учешће у бруто ризичној активи	3	30.09.07.	69,9%	30,1%	100,0%
Умањења (укупно)	4=5+6+7	30.09.07.	311.062	199.776	510.838
коллатерал*	5	30.09.07.	286.815	105.747	392.562
посебна резерва на терет прихода	6	30.09.07.	9.532	87.692	97.224
посебна резерва на терет капитала	7	30.09.07.	14.715	6.337	21.052
Нето ризична актива	8=2-4	30.09.07.	563.562	176.989	740.551
Учешће у нето ризичној активи	9	30.09.07.	76,1%	23,9%	100,0%

* Умањења не представљају укупну вредност коллатерала већ само део њихове вредности, у складу с прописаним фактором конверзије, који се користи као основица при обрачуна резерве за потенцијалне губитке.

Укупна билансна актива и ванбилансне ставке на дан 30. септембра износили су 3.064.035 милиона динара, при чему се на укупну бруто ризичну активу (билансну активу и ванбилансне ставке) односи 1.251.389 милиона динара, или 41%. У трећем кварталу дошло је до промене учешћа укупне бруто ризичне активе у категоријама В, Г и Д, са 28,8% на крају другог квартала на 30,1%.

Уколико се имају у виду коллатерали који служе као обезбеђење, на потраживања класификована у категоријама В, Г и Д односи се 105.747 милиона динара. Ради обезбеђења од губитака који могу настати поводом потраживања од дужника груписаних у В, Г и Д категорију, банке су на терет својих прихода и капитала образовале посебну резерву у укупном износу од 94.029 милиона динара, тако да учешће нето ризичне БА и ВА, по узимању у обзир наведених позиција, у нето вредности ризичне БА и ВА износи 23,9%, у односу на 21,4% крајем другог квартала.

1.2. Проблематични кредити (non performing loans)

По подацима Кредитног бироа⁵ о стању дуга по банкарским кредитима⁶ и доспелих неизмирених обавеза (преко 90 дана), у току 2007. године стање је било следеће:

У милионима динара					
	Преостали износ дуга	Доцња дуга од 90 дана		Учешће укупних кредита у доцњи у преосталом износу дуга	Учешће износа доцње у преосталом износу дуга
		Укупни кредити	Износ доцње		
1	2	3	4	5 = 3/2	6 = 4/2
31.03.2007.	660.921,26	29.920,17	21.462,73	4,53	3,25
30.06.2007.	749.173,13	35.136,20	24.435,84	4,69	3,26
30.09.2007.	809.418,81	42.054,16	27.175,11	5,20	3,36

⁵ При Удружењу банака Србије.

⁶ Укупно одобрени кредити (бруто, пре умањења за исправку вредности) са доспелим неизмиреним каматама и накнадама за правна лица и обрачунатим каматама и накнадама за физичка лица.

Народна банка Србије је спровела истраживање нивоа проблематичних кредита⁷ на узорку од девет највећих банака у банкарском сектору Србије (које су 30. септембра имале 62% укупне билансне активе банкарског сектора и 65% укупних кредита датих становништву) и утврђено је следеће учешће тих кредита у укупним кредитима (на нето основи након умањења за исправку вредности).

	У %		
	31.12.2006.	30.06.2007.	30.09.2007.
Укупни кредити	4.12	3.45	3.37
привреда	5.57	4.86	4.97
становништво	1.77	2.00	1.75

2. Ризик ликвидности

Показатељи дневне ликвидности банака на дан 28. септембра 2007. године дати су у следећем прегледу:

У хиљадама динара					
Банке	Средства на жиро- рачуну	Обрачуната обавезна резерва	Разлика колона (2-3)	Депоновани вишкови ликвидних средстава	Кредити за ликвидност на основу залог ХОВ
Укупно у РС	22.219.161	31.837.979	-9.618.818	19.380.500	-

Од укупног броја банака, 23 су користиле средства обавезне резерве у укупном износу од 12.473 милиона динара, или 39,2% укупно обрачунате обавезне резерве ових банака. Кредите за ликвидност није користила ниједна банка.

Током три посматрана месеца показатељ ликвидности појединачних банака био је у прописаним оквирима.

3. Девизни ризик

Прегледом стања девизних позиција банака на нивоу банкарског сектора, на дан 28. септембра 2007. утврђено је да укупна отворена девизна позиција износи 45,0 милијарди динара, што је за 3,4 милијарде више у односу на вредност укупне отворене девизне позиције на крају другог квартала 2007. године⁸. Изложеност девизном ризику банкарског сектора повећана је у односу на протекли квартал: показатељ девизног ризика је износио 19,7% (у претходном кварталу 19,0%).

У милионима динара												
Отворена позиција у EUR		Отворена позиција у USD		Отворена позиција у CHF		Отворена позиција у осталим валутама		Отворена позиција у злату		Укупно отворена позиција		Укупно отворена девизна позиција
дуга	кратка	дуга	кратка	дуга	кратка	дуга	кратка	дуга	кратка	дуга	кратка	
33.138	5.665	3.441	443	1.001	504	697	29	51	-	38.327	6.641	44.969

⁷ Целокупан кредит (на нето основи након умањења за исправку вредности) код кога дужник касни са отплатом дела камате или главнице преко 90 дана.

Адекватност капитала

Регулаторни капитал банака порастао је током трећег квартала за 8,9 милијарди динара, или 4,0%. Томе је допринео превасходно пораст основног капитала за 21,7 милијарди динара, или 10,3%. У оквиру тога је акционарски капитал имао повећање за 15,8 милијарди динара, или 8,7%, емисиона премија за 11,2 милијарде динара, или 37,5%, а непокривени губитак из текуће године за 4,8 милијарди динара, или преко четири пута.

У складу с прописима, банке су дужне да показатељ адекватности капитала одржавају тако да не буде мањи од 12% у односу на ризиком пондерисану активу.

Следећа табела приказује вредност показатеља адекватности капитала банака на крају трећег квартала 2007:

Показатељ адекватности капитала	Број банака	Учешће у укупној билансној суми (у %)
До 20%	8	35,5
Од 20 до 30%	12	36,7
Од 30 до 50%	11	26,0
Преко 50%	5	1,8
Укупно	36	100,0

Просечна вредност показатеља адекватности за банкарски систем износила је 24,8%.

Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора

Преглед индикатора профитабилности дат је у следећој табели:

Банкарски сектор	ИНДИКАТОРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ ⁹ (%)				Финансијски резултат (у хиљ. дин.)
	Бруто приход/ билансна актива	Нето приходи од камата/ билансна актива	Оперативни расходи/ билансна актива	Оперативни расходи/нето приход од камата и накнада	
31.12.2005.	33,63	4,47	5,55	80,95	7.271.925
31.12.2006.	39,46	4,13	5,20	86,30	16.530.318
30.09.2007.	33,89	4,28	4,66	75,92	15.613.851

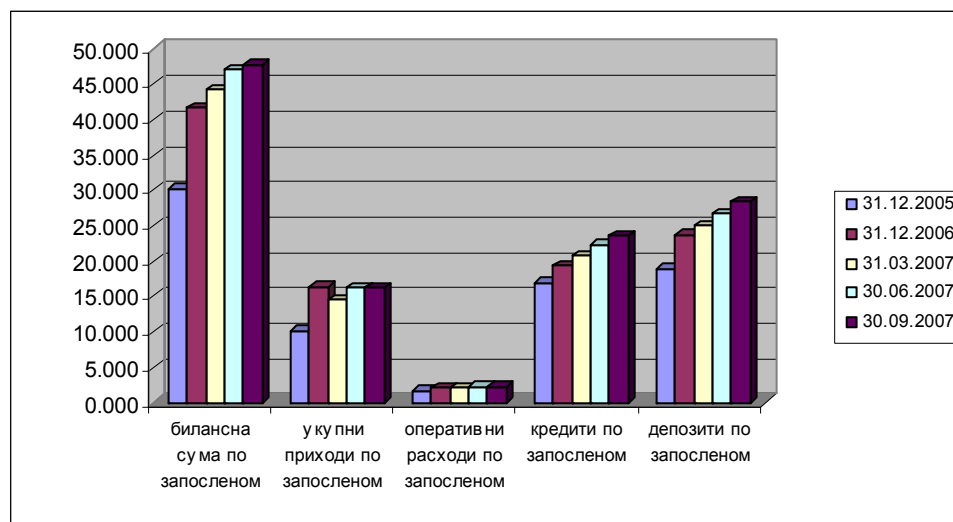
Банкарски сектор	ROA (%)	ROE (%)	NIM (%)
31.12.2005.	1,13	6,46	7,66
31.12.2006.	1,70	9,67	7,46
30.09.2007.	1,61	8,23	6,89

⁹ Сви показатељи су прерачунати на годишњи ниво.

Показатељи продуктивности банкарског сектора

У трећем кварталу 2007. године порасле су вредности билансне активе, депозита и кредита, као и укупних прихода и оперативних расхода по запосленом у односу на прошли квартал. Преглед наведених показатеља дат је у наредном графикону.

График 3: Показатељи продуктивности

Агрегатни извештај о приходима и расходима

У милионима динара

Позиција	01.01–31.12.05.	01.01–31.12.06.	01.01–30.09.07.
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА	34.654	48.245	45.604
Приходи од камата	49.015	76.937	76.769
Расходи од камата	14.361	28.692	31.165
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	18.469	22.178	19.822
Приходи од накнада и провизија	23.478	28.372	25.104
Расходи од накнада и провизија	5.009	6.194	5.282
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА, НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	53.123	70.423	65.426
НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ ХОВ	1.592	981	640
Добици по основу хартија од вредности	1.622	1.766	666
Губици по основу хартија од вредности	30	785	26
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА	9.978	10.543	7.701
Позитивне курсне разлике	122.529	274.179	186.963
Негативне курсне разлике	112.551	263.636	179.262
ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА	243	185	214

Позиција	01.01–31.12.05.	01.01–31.12.06.	01.01–30.09.07.
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	57.372	65.316	43.778
РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И РЕЗЕРВ.	73.396	61.938	52.059
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	47.061	64.174	51.261
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА	5.425	- 4.805	1.175
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	6.500	14.602	27.487
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	1.075	19.407	26.312
ДОБИТАК/ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	7.275	16.530	15.614
НЕТО ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ	-3		
Ванредни приходи*	10		
Ванредни расходи*	13		
Добитак из пословања које се обуставља**			
Губитак из пословања које се обуставља**			
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПЕРИОДА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	7.272	16.530	15.614

*Укинуте позиције према билансним шемама од 31.12.2006. године.

** Новоуведене позиције.

Банкарски сектор је за девет месеци 2007. године исказао добитак пре опорезивања од 15.614 милиона динара. Укупно 11 банака је пословало с губитком (три више него у претходном кварталу).

Као и у другом кварталу, настављен је бржи раст расхода (54,6%) од раста прихода (52,5%). Приходи, односно расходи од промене вредности имовине и обавеза забележили су највећи раст (приходи су скоро дуплирани), тако да је њихово учешће у укупним приходима, односно расходима повећано (7,6%). Нето ефекат прихода и расхода по основу курсних разлика је и даље позитиван, али у висини половине износа претходног квартала (3.141 млн дин.), што је довело до пада учешћа тих прихода, односно расхода у укупним приходима, односно расходима на испод 52%.

У структури укупних прихода банака за девет месеци 2007. године приходи од камата и накнада учествују са 28,2%, а приходи од укидања неискоришћених отписа пласмана и резервисања са 11,5%. На страни расхода, учешће расхода по основу камата и накнада је износило 10,5%, индиректних отписа пласмана и резервисања 15,1%, а трошкова пословања 14,4%.

II. Регулаторна активност Народне банке Србије

Током трећег квартала 2007. године, Народна банка Србије је у оквиру своје регулаторне надлежности (у области контроле и надзора пословања банака) донела и следећа подзаконска акта (одлуке и упутства):

- **Одлука о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на контролу банкарске групе на консолидованој основи**, прописује услове под којима и начин на који Народна банка Србије спроводи одредбе Закона о банкама које се односе на контролу банкарске групе на консолидованој основи, управљање ризицима на нивоу банкарске групе и подношење консолидованих финансијских извештаја.
- **Одлука о начину и условима идентификације и праћења ризика усклађености пословања банке и управљања тим ризиком**, којом је дефинисан ризик усклађености пословања банке (последица пропуштања усклађивања пословања банке са законом, подзаконским актима, интерним актима банке, процедурама о спречавању прања новца и финансирања тероризма, као и с правилима струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком, а посебно ризик од санкција регулаторног тела, од финансијских губитака, као и репутациони ризик). У том циљу, банка је дужна да образује посебну организациону јединицу.
- **Одлука о измени Одлуке о управљању ризицима**, којом се уводи изузеће код ограничења изложености банке према лицу повезаном с банком. Наиме, под лицем повезаним с банком не сматра се чланица банкарске групе која се у консолидоване финансијске извештаје укључује применом метода пуне консолидације.
- **Упутство о измени Упутства о извештајима банака**, којим се уводе додатни извештаји за банке (Преглед улагања банке у лица у финансијском сектору, Извештај о новој емисији акција банке и Извештај о повећању и смањењу акционарског капитала банке), као и конкретније дефинише извештавање на консолидованој основи.
- **Одлуком о изменама и допунама Одлуке о усклађивању стања бруто пласмана одобрених становништву са основним капиталом банке**, укинута је изузеће делова кредита одобрених становништву за стамбену изградњу које је својим програмом подржала Влада РС из бруто пласмана, забрањено је одобравање готовинских кредита с роком отплате дужим од 24 месеца и утврђено је да почев од 31. децембра 2007. године банке имају обавезу да бруто стање тих пласмана буде мање или једнако 150% вредности основног капитала банке (уместо раније прописаних 200%). Ову одлуку је пратило и **Упутство о изменама Упутства за спровођење Одлуке о усклађивању стања бруто пласмана одобрених становништву са основним капиталом банке**.
- **Упутство о подацима које банке достављају Народној банци Србије ради укључивања тих података у кредитни информациони систем Народне банке Србије**, којим је прописано да банке евидентирају, прикупљају, обрађују и достављају податке о билансним потраживањима и ванбилансним ставкама, претежној делатности дужника и категорији у коју су потраживања класификована (по једном дужнику и по повезаним дужницима), ако укупно износе најмање пет милиона динара (по сваком дужнику, односно укупно по повезаним дужницима).